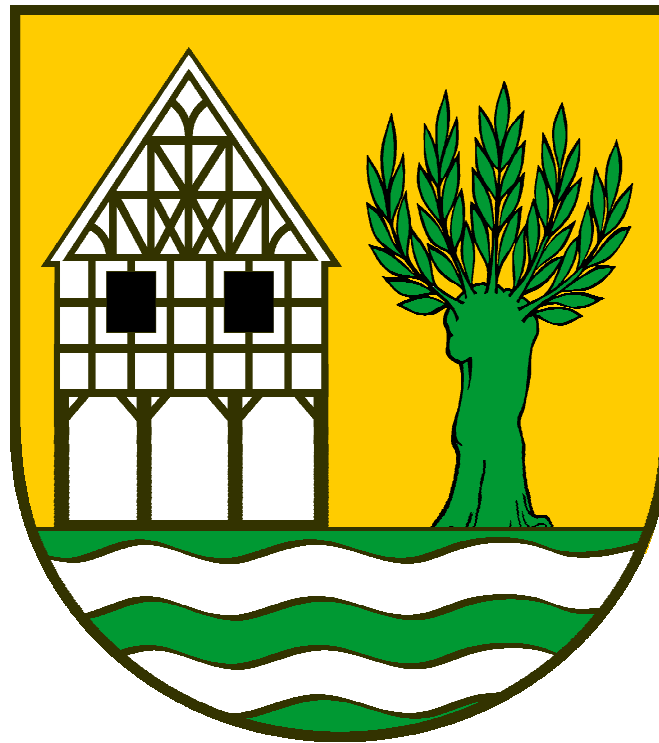

Załącznik
do uchwały Nr XXVI/182/2009
z dnia 8 czerwca 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZĄBROWO

Gmina Stare Pole
Powiat Malborski
Województwo Pomorskie

Ząbrowo 2009

Spis treści

	strona
1 Wstęp	2
2 Charakterystyka miejscowości Ząbrowo na tle gminy Stare Pole	3
▪ Położenie administracyjno – geograficzne	3
▪ Historia	4
▪ Układ przestrzenny i zabytki kultury materialnej	5
▪ Demografia	7
▪ Rynek pracy. Gospodarka. Rolnictwo	7
▪ Infrastruktura	8
▪ Oświata. Zdrowie. Bezpieczeństwo	9
▪ Kultura. Rekreacja	9
3 Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	11
4 Analiza zasobów miejscowości Ząbrowo	13
5 Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia – analiza SWOT	14
6 Wizja rozwoju miejscowości Ząbrowo	15
7 Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć służących aktywizacji lokalnej społeczności	18
▪ Charakterystyka projektów według kolejności rankingowej	20
8 Koszty realizacji projektów i harmonogram ich wdrażania	23
9 Podsumowanie	24

Wstęp

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. otworzyło przed naszym krajem szerokie perspektywy rozwoju dzięki możliwości otrzymania finansowego wsparcia na realizację działań w różnych dziedzinach życia gospodarczego i społecznego. Szansę na dofinansowanie mają zarówno projekty obejmujące swym zasięgiem duże obszary i wielu beneficjentów, jak również te, kierowane do lokalnych, często małych społeczności. Właśnie dla tych ostatnich to niejednokrotnie szansa na odmianę dotychczasowego otoczenia i sposobu życia. Wspólne planowanie przez mieszkańców małych miejscowości wizji rozwoju miejsca, w którym żyją na co dzień oraz świadomość, że można otrzymać wymierne wsparcie finansowe i merytoryczne na realizację konkretnych działań, prowadzi do budowania trwałych więzi międzysąsiedzkich, podjęcia bezinteresownych działań na rzecz lokalnej wspólnoty, a jednostkowo – wzrost wiary we własne możliwości, chęć rozwoju osobistego oraz motywację do poszukiwania dla siebie nowych szans na poprawę życia materialnego i duchowego.

Pierwszym krokiem na drodze do lepszej przyszłości dla społeczności, jaką stanowią mieszkańcy wsi, jest opracowanie Planu Odnowy Miejscowości. Opracowując Plan dla wsi Ząbrowo chciano przede wszystkim zintegrować jej mieszkańców i pobudzić do wspólnego działania. Plan jest dokumentem strategicznym, stworzonym przy aktywnym udziale jego mieszkańców. Ma uświadomić mieszkańcom Ząbrowa ich rolę w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia. Dokonano inwentaryzacji zasobów i identyfikacji problemów, następnie skupiono się nad kierunkami rozwoju – jaką drogą należy pójść, aby najlepiej wykorzystać potencjał wsi. Ostatnim etapem było stworzenie wizji wsi i zaplanowanie działań zmierzających do jej urzeczywistnienia. Proponowane przez mieszkańców przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania jedynie przy aktywnym ich zaangażowaniu oraz przy wsparciu władz samorządowych gminy Stare Pole i województwa pomorskiego.

Plan Odnowy Miejscowości Ząbrowo zaplanowany został na kilka kolejnych lat. W okresie tym podejmowane będą działania inwestycyjne, a także inne, o charakterze szkoleniowym i rekreacyjno - wypoczynkowym. Przystąpienie do realizacji danego projektu poprzedzone zostanie przygotowaniem odpowiednich opracowań i kosztorysów. Każdy projekt zostanie przedstawiony na zebraniu wiejskim i po jego uchwaleniu dołączony, jako kolejny załącznik do Planu.

Charakterystyka miejscowości Ząbrowo na tle gminy Stare Pole

1. Położenie administracyjno - geograficzne

Ząbrowo to miejscowość położona w gminie Stare Pole, przy wschodniej granicy powiatu malborskiego i województwa pomorskiego oraz w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Nogat i lasu rosnącego w jej zakolu o powierzchni 311ha. Na terenie lasu znajduje się jezioro. Międzywale rzeki Nogat oraz las objęte są prawną ochroną jako Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat.

Ząbrowo zajmuje powierzchnię 1 050,57ha, z czego 786ha zajmują użytki rolne. Jest położone w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 22 prowadzącej od przejścia granicznego z Rosją do granicy z Niemcami.

Ząbrowo jest jednym z 12 sołectw należącym do gminy Stare Pole, skupiających 16 miejscowości. Gmina Stare Pole jest jedną z pięciu gmin wchodzących w skład Powiatu Malborskiego, położonego na wschodnich kresach województwa pomorskiego. W podziale fizyczno-geograficznym Gmina Stare Pole pozostaje w obrębie Żuław Wiślanych, będących częścią makroregionu Pobrzeża Gdańskiego, wchodzącego w skład podprovincji Pobrzeży Południowobałtyckich, a ściślej w jego wschodniej części nazwanej Żuławami Elbląskimi. Reprezentuje typ krajobrazu naturalnego – nadmorski deltowy, zajmuje powierzchnię 7 949 ha, z czego 322 ha to lasy, a 6 257 użytki rolne.

Poniższa mapka przedstawia obszar gminy Stare Pole i lokalizację miejscowości Ząbrowo

2. Historia

Nazwa miejscowości Ząbrowo wywodzi się z języka niemieckiego. Pierwotna nazwa Sommerau składa się z dwóch członów „Sommer” – lato i końcówki „au”.

Pierwsze wzmianki o tej miejscowości pojawiają się pod koniec XIV wieku czyli z okresu, kiedy na te ziemie przybyli Krzyżacy i rozpoczęli wielką akcję kolonizacyjną terenów Żuław. Wówczas to następuje lokacja większości istniejących wsi na terenie obecnej gminy Stare Pole. Korzystne warunki stosowanego przez Krzyżaków prawa chełmińskiego przyciągały osadników, którzy zamiast rozproszonych osad i pojedynczych dworów zakładali zwarte, założone według jednolitego planu wsie, których granice były ściśle określone w przywilejach lokacyjnych. Następuje lokacja takich wsi, jak: Altfelde (Stare Pole – 1330), czy Reichfelde (Złotowo 1331-1335).

Po wieku świetności i rozwoju, jaki przeżywał Zakon w ciągu XIV w., nastąpił upadek Krzyżackiej potęgi. W czasie wojny polsko-krzyżackiej oraz wojny trzynastoletniej, wiele wiosek zostało zniszczonych. Na mocy pokoju z 1466 r. Stare Pole i okolice znalazły się w Prusach Królewskich, w tzw. Ekonomii Malborskiej. Wówczas to na nowo rozpoczęto uporządkowywanie spraw osadniczych. Król Kazimierz Jagiellończyk dokonał nowej lokacji wsi Krzyżanowo (Nocendorf) i Szlagnowo (Schlablau).

Kiedy w 1569 r. król Zygmunt August wydał edykt gwarantujący swobody religijne, większość późniejszych osadników wokół Starego Pola pochodziła z Holandii i Niemiec. Osiedlali się oni na terenach najslabiej dotychczas zasiedlonych i najtrudniejszych do uprawy. Kolonistów tych zwano w dawnej Polsce Olędrami, należeli oni do protestanckiej sekty mennonitów, prześladowanej w Niderlandach. Specjalizowali się oni w zakresie osuszania błot i bagien. Spośród miejscowości leżących wokół Starego Pola, osadnicy wybrali na utworzenie swojej osady Szaleniec, gdzie do tej pory był folwark. Osiedlając się tworzyli zagrody holenderskie. Oprócz prac melioracyjnych i nowego typu osadnictwa, zasługą mennonitów było sprowadzenie na Żuławę biało-czarnych krów rasy holenderskiej i związana z tym produkcja serów. Do dziś zachowały się liczne zabytki ich specyficznego budownictwa – domy podcieniowe.

W wyniku I rozbioru Polski, w 1772 r. teren obecnego powiatu malborskiego został zajęty przez państwo pruskie. Zmiana przynależności państwowej spowodowała m.in. zmniejszenie liczebności społeczności mennonickiej. Surowe zasady tej religii (skrajny pacyfizm, zakaz noszenia broni) spowodowały prześladowania ze strony militarystycznego państwa i w konsekwencji emigrację znacznej części mennonitów w rejon Morza Czarnego.

W XIX wieku nastąpił dalszy rozwój ekonomiczny tego terenu, do czego przyczyniła się poprawa komunikacji – budowy dróg i kolei, w tym – gęstej sieci kolejek wąskotorowych, docierających do wielu miejscowości. Powstały też pierwsze folwarki z charakterystyczną dla nich zabudową. Rozwinęło się przetwórstwo rolne, m.in. młynarstwo oraz cukrownictwo.

Po I wojnie światowej tereny na wschód od Nogatu (w tym wieś Ząbrowo) pozostały częścią państwa Niemieckiego.

Wycofywanie się wojsk niemieckich przed Armią Czerwoną pod koniec II wojny światowej spowodowało ogromne zniszczenia. Niemcy przerwali wały przeciwpowodziowe, zalewając większą część Żuław. Nastąpiły też ogromne migracje ludności. Ludność niemiecka została wysiedlona, a na ich miejsce kierowano osadników z Pomorza i tzw. repatriantów ze wschodnich terenów II Rzeczypospolitej. Nowi mieszkańcy nie mieli doświadczenia w gospodarowaniu w takich warunkach środowiska przyrodniczego, co spowodowało obniżenie poziomu rolnictwa. Sytuacji nie poprawiła rekonstrukcja zniszczonego systemu melioracyjnego i przeciwpowodziowego. Zniszczeniu uległa też znaczna część starej zabudowy wiejskiej, a nowi mieszkańcy nie wytworzyli nowych dobrych wzorców. Budownictwo pozbawione było indywidualnego charakteru oraz wartości estetycznych. W wyniku praktycznie całkowitej wymiany ludności zniszczeniu uległy też stare cmentarze.

3. Układ przestrzenny i zachowane zabytki kultury materialnej.

Obecna wieś Ząbrowo składa się z trzech historycznie odrębnych miejscowości, którymi były: wieś gburska, potem także kolonijna („olenderska”) Ząbrowo, osada z karczmą i przeprawą promową zwaną po 1945 roku Letniki oraz zachodnia, kolonijna część wsi Czerwonka (należąca już do sąsiedniej gminy – Gronowo Elbląskie). Pierwszy układ lokacyjny, wielokrotnie niszczone, nie pozostawił żadnych czytelnych śladów w terenie. Obecny układ wsi w formie ulicówki o przebiegu północ-południe ukształtował się w XVI wieku. Z czasem ważną rolę zaczęła odgrywać druga droga, o przebiegu wschód-zachód. Na skrzyżowaniu tych dwóch ulic, mających do dziś brukową nawierzchnię, sytuowane były najważniejsze dla życia społecznego i gospodarczego wsi zabudowania.

Na przełomie XVI i XVII wieku osadnikami na terenie obecnej wsi Ząbrowo byli menonici i olendrzy. Jedni i drudzy, poza rozproszonymi siedliskami, wprowadzali do krajobrazu kulturowego takie charakterystyczne komponenty układu osadniczego, jak: blokowy rozłóg pól, gęstą sieć rowów i kanałów odwadniających, wiatraki-pompy oraz szpalery wierzb, ocieniające rowy melioracyjne, drogi akcentowane nasadzeniami z wierzb,

lip, i jesionów. W formach architektonicznych dominowały zagrody typu wydłużonego – langhofy.

Wielka powódź w 1888 roku, która spowodowała ogromną wyrwę w wale Nogatu, całkowicie zniszczyła układ osadniczy. Nie zatarła jednak podstawowych elementów układu przestrzennego, w tym: osi dróg. Z zabudowy przetrwały zaledwie 3 budynki, z których do dnia dzisiejszego zachowały się 2. Pozostałe trzeba było odbudować. Największe zasługi w odbudowie wsi miała rodzina Reihls. Wybudowali oni imponujący majątek ziemski: okazały dom mieszkalny, zespół zabudowań gospodarczych, a także wzniesli kilka budynków w centrum wsi, przeznaczonych dla służby i robotników rolnych. Ich gospodarstwo było nowoczesne, zmechanizowane i zelektryfikowane, specjalizowało się w uprawie ziemniaków i buraków cukrowych oraz w tradycyjnej w ówczesnych czasach dla Ząbrowa – hodowli koni.

Bardzo dużo zabudowań, mieszkalnych i gospodarczych, powstało w Ząbrowie w latach 20-tych i 30-tych XX wieku, dzięki nim ukształtowała się przede wszystkim kolonia południowa miejscowości, która podkreśla ulicową formę układu przestrzennego. Ponad to po II wojnie światowej wypełniły się osadnikami siedliska przy drodze poprzecznej do ulicówki oraz północna część wsi. Powstało wiele nowych siedlisk, wypełniających i zagęszczających układ wsi.

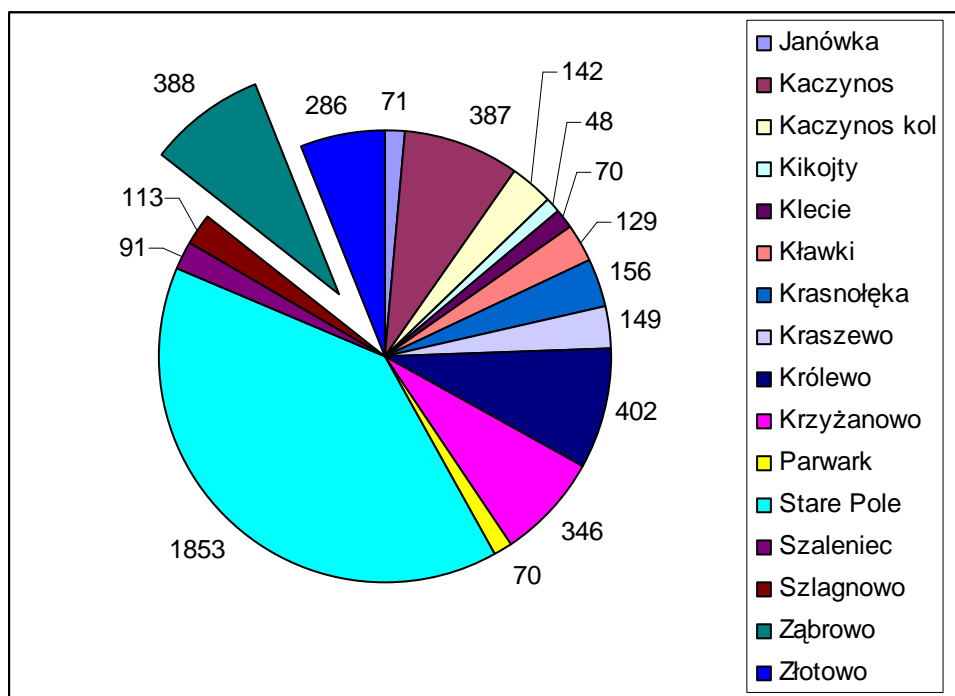

Kapliczka wzniesiona w 1858 r. przez rodzinę Reihls. W trakcie remontu zainstalowano nową tabliczkę inskrypcyjną o treści: „Matko Niepokalana miej nas w swej opiece. W setną rocznicę objawień z Lurd w hołdzie Matce Bożej – mieszkańcy Ząbrowa”.

W tle budynek mieszkalny należący do Alberta Reihls.

4. Demografia

Ząbrowo, pod względem liczby mieszkańców, jest po Starym Polu jedną z największych miejscowości w gminie. Liczy 383 mieszkańców, co stanowi 8,19% ogólnej liczby mieszkańców gminy Stare Pole. Liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2008 r. wynosiła 4701. Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkańców Ząbrowa na tle gminy Stare Pole (stan an 31.12.2008 r.)

5. Rynek Pracy. Gospodarka. Rolnictwo.

Gmina Stare Pole charakteryzuje się stosunkowo niskim bezrobociem, które z roku na rok spada. Na dzień 31 grudnia 2008 r. liczba osób pozostających bez pracy wynosiła 312 osoby, kiedy na koniec 2007 r. i 2006 r. było to odpowiednio 421 i 521 osób.

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców Ząbrowa jest rolnictwo. W miejscowości jest obecnie 61 gospodarstw indywidualnych. Gospodarstwa rolne charakteryzują się dużym rozdrobnieniem i niską jakością posiadanych gruntów, w których przeważają gleby klasy IV i V. Gospodarstwa nastawione są na produkcję zbóż, rzepaku, roślin okopowych (buraki cukrowe), a także na hodowlę bydła.

Od kilkunastu lat w Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Gdańsku Oddział Stare Pole organizowane są Żuławskie Targi Rolne (czerwiec) oraz Jesienne Targi Ogrodniczo-Nasienne, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem zwiedzających. Dzięki

nim okoliczni rolnicy mają szansę zapoznać się z nowymi technologiami w produkcji rolnej, osiągnięciami w hodowli zwierząt, a także zaopatrzyć się w ozdobny materiał roślinny czy obejrzyć występy twórców ludowych.

Na dzień 31 grudnia 2008r. na terenie gminy zarejestrowanych było 168 podmiotów gospodarczych sektora prywatnego (z czego 7 w Ząbrowie) i 12 sektora publicznego. W sektorze prywatnym największą grupę stanowią małe, rodzinne firmy handlowe i usługowe.

Na terenie sołectwa mieści się Zakład Produkcji Wody należący do Centralnego Wodociągu Żuławskiego, który zasila w wodę pitną 10 gmin na Żuławach Wiślanych oraz część gminy i miasta Elbląg. Obecna długość wodociągu wynosi 1300km.

6. Infrastruktura

Gmina Stare Pole posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę. 99,8% mieszkańców podłączonych jest do sieci wodociągowej (w tym mieszkańcy Ząbrowa) a 63,7% korzysta z sieci kanalizacyjnej. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Starym Polu, Złotowie i Krasnołęce. W Ząbrowie nie ma sieci kanalizacyjnej, ścieki bytowe gromadzone są w przydomowych zbiornikach. Wpływa to niekorzystnie na środowisko naturalne, gdyż przeważnie zbiorniki te nie są szczelne.

Przez teren gminy Stare Pole przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia. W sieć gazową wyposażone są miejscowości Stare Pole, Krzyżanowo, Królewo i Janówka. Mieszkańcy pozostałych miejscowości wykorzystują gaz butlowy. Na terenie gminy nie występuje zbiorowe zaopatrzenie w ciepło. Stosowane jest indywidualne ogrzewanie, głównie węglem kamiennym.

Szkielet układu drogowego gminy stanowi droga krajowa nr 22 przechodząca przez miejscowości Królewo i Stare Pole, która jest także drogą międzynarodową, łączącą przejście graniczne Gronowo (do Rosji) z przejściem granicznym Kostrzyn (do Niemiec). Drogi powiatowe, których jest w gminie blisko 56 km, są na ogół w złym stanie technicznym. Łączą one poszczególne wsie z siedzibą gminy i drogą krajową nr 22.

Przez gminę Stare Pole przebiega linia kolejowa Gdańsk – Elbląg – Olsztyn. Pociągi osobowe zatrzymują się na stacji Stare Pole i Królewo. Stanowi to dogodne połączenie z miastami Malbork, Elbląg, Gdańsk. Gmina jest również obsługiwana przez podmiejską linię MZK w Malborku i przewoźników powstałych na bazie byłego PKS. Do Ząbrowa MZK wykonuje 3 kursy na dobę w dni powszednie i 2 kursy w soboty, niedziele i święta. Najbliższa stacja PKP w Starym Polu jest oddalona o 4,5km. Duża część mieszkańców

Ząbrowa, chcąc dostać się do siedziby gminy (urzędu, przychodni, szkoły), korzysta z roweru, bądź dochodzi pieszo. Jest to szczególnie niebezpieczne, gdyż jedyną trasą prowadzącą do Starego Pola jest ruchliwa droga krajowa nr 22.

7. Oświata. Zdrowie. Bezpieczeństwo.

Na terenie gminy, w Starym Polu zlokalizowany jest Zespół Szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum), w którym obecnie uczy się 593 dzieci. Istnieje również przedszkole, do którego uczęszcza 112 maluchów.

Dzieci i młodzież z Ząbrowa korzysta z dowozów szkolnych, które zapewniają im bezpieczny i wygodny dojazd do szkoły.

Ośrodek Zdrowia w Starym Polu świadczy usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej dla wszystkich mieszkańców gminy. Mieści się on w tym samym budynku co Urząd Gminy. W budynku tym znajduje się również apteka, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji, który dba o bezpieczeństwo publiczne w całej gminie i jedna z jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Druga jednostka OSP znajduje się w Ząbrowie. Remiza Strażacka z dwoma boksami garażowymi posiada na wyposażeniu dwa samochody bojowe i specjalistyczny sprzęt pożarniczy. Dwie osoby przeszły szkolenie na ratownika medycznego.

8. Kultura. Rekreacja.

W gminie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, który jako samorządowa instytucja ma na celu zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury i sportu. Obecnie działają następujące sekcje: sportowa, szachowa, taneczna, muzyczna i plastyczna, a także klub seniora i liga podwórkowa. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu jest również organizatorem Festiwalu Pieśni Maryjnej, czy takich imprez, jak: finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, obchodów jubileuszu Starego Pola, a roku 2008 także dożynek wojewódzkich. GOKiS sprawuje również opiekę nad świetlicami wiejskimi w: Janówce, Królewie, Kleciu, Złotowie, Kaczynosie, Ząbrowie, Szlagowie.

Świetlica w Ząbrowie została wyremontowana w 2006 r. w ramach Pomorskiego Programu Odnowy Wsi. Korzystają z niej dzieci, młodzież a także dorośli.

Na terenie gminy działają takie organizacje i stowarzyszenia, jak:

- Stowarzyszenie Kobiet Gminy Stare Pole „Tradycja”,
- Stowarzyszenie sportowe „Błękitni”,
- Uczniowski Klub Sportowy,

- Ochotnicza Straż Pożarna.

W roku 2007 gmina stała się członkiem Stowarzyszenia o nazwie Lokalna Grupa Działania „Spichlerz Żuławski”, które obejmuje obszar powiatu malborskiego. Celem tego Stowarzyszenia jest promocja i wspieranie rozwoju obszarów wiejskich gmin należących do stowarzyszenia oraz aktywizacja lokalnej społeczności.

Usytuowanie gminy z dala od ośrodków wielkiego przemysłu sprawia, że środowisko naturalne jest nie skażone i sprzyja rozwojowi rekreacji oraz aktywnego wypoczynku. Z uwagi na bliskie sąsiedztwo takich ośrodków, jak Malbork, Elbląg, Frombork, Kwidzyn oraz bogatych krajobrazowo i kulturowo obszarów (Żuławy, Wysoczyzna Elbląska, Mierzeja Wiślana, dolina Wisły) istnieje tu możliwość rozwoju turystyki krajoznawczej. Gmina posiada tereny łowieckie zasobne w zwierzynę oraz korzystne warunki dla rozwoju agroturystyki i eko-turystyki, sportów wodnych i wyczynowych, ma również dogodne położenie przy trasie żeglownej, łączącej Szlak Noteci i Wisły z Kaliningradem.

Plac zabaw w miejscowości Ząbrowo

Plan Odnowy Miejscowości Ząbrowo

Co ją wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystne położenie przy rzece Nogat. ▪ Dobre położenie (blisko drogi krajowej, 12km do Malborka, 15km do Elbląga). ▪ Bliskość atrakcji turystycznej o skali międzynarodowej, jaką jest Zamek Krzyżacki w Malborku. ▪ Odnowiona świetlica wiejska ▪ Dobry stan środowiska naturalnego, bliskość Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat.
Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcja rolnicza i mieszkaniowa. ▪ Niedostatecznie rozwinięta działalność pozarolnicza.
Kim są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ludność napływowa, w większości z południowej Polski. ▪ Niski poziom wykształcenia. ▪ Niski poziom dochodów.
Co jest podstawą utrzymania?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dochody z rolnictwa. ▪ Emerytury i renty. ▪ Wynagrodzenie z zatrudnienia poza miejscem zamieszkania oraz z pracy za granicą.
W jaki sposób mieszkańcy są zorganizowani?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rada Sołecka. ▪ Grupa Odnowy Wsi. ▪ Rada Parafialna. ▪ Ochotnicza Straż Pożarna, Rada Kobiet, drużyna piłki nożnej.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problemy zgłaszane są przez mieszkańców wsi na zebraniach wiejskich lub bezpośrednio do sołtysa, który współpracuje z Urzędem Gminy Stare Pole. ▪ Część problemów mieszkańcy rozwiązują we własnym zakresie.
Jak wygląda nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zabudowa zwarta, wzdłuż drogi powiatowej. ▪ Większość budynków wybudowana w latach przedwojennych. ▪ Obejścia zadbane i estetyczne. ▪ Nie uporządkowane tereny pozostające poza granicami prywatnych posesji. ▪ Przydrożny Krzyż i figurka Matki Boskiej. ▪ Świetlica wiejska i boisko sportowe. ▪ Niedostateczna infrastruktura służąca do składowania i przechowywania obornika w gospodarstwach indywidualnych. ▪ Brak kanalizacji sanitarnej.

Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Plan Odnowy Miejscowości Ząbrowo

Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none">▪ Ząbrowo jest wsią napływową, zamieszkałą przez osoby pochodzące głównie z południa Polski, dlatego brak jest rdzennych tradycji.▪ Mieszkańcy obchodzą święta związane z kultem religijnym (Boże Narodzenie, Wielkanoc)
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none">▪ Krajobraz charakterystyczny dla Żuław, równinny, poprzecinany rowami melioracyjnymi.▪ Od strony północnej rzeka Nogat i las, od strony wschodniej i zachodniej pola uprawne.▪ Stan środowiska naturalnego dobry, zagrożeniem może być brak sieci kanalizacyjnej.▪ Konserwacji wymaga system urządzeń melioracyjnych.▪ Gospodarstwa domowe wyposażone w pojemniki na odpady komunalne. Możliwości segregacji śmieci (plastik i szkło).
Jakie jest rolnictwo?	<ul style="list-style-type: none">▪ Rolnictwo indywidualne, rozdrobnione, słaba jakość gleb (49% to grunty klasy V i VI).▪ Główny kierunek produkcji rolnej to uprawa zbóż, rzepaku, buraków cukrowych oraz hodowla bydła.▪ Bardzo dobre warunki do rozwoju gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.
Jakie są połączenia komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none">▪ 3 kursy linii podmiejskiej MZK w dni powszednie i 2 kursy w soboty, niedziele i święta▪ Stacja PKP w Starym Polu (4,5km od Ząbrowa) – połączenia z Malborkiem, Elblągiem, Gdańskiem.▪ Do siedziby gminy (urzędu, przychodni, sklepu, banku) mieszkańcy dojeżdżają rowerami, własnymi samochodami lub przychodzą pieszo.▪ Dzieci dowożone są do szkoły w Starym Polu autobusem szkolnym.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none">▪ Świetlica wiejska▪ Nowoczesny plac zabaw zlokalizowany w centrum wsi.▪ Boisko do piłki nożnej i siatkówki.

Analiza zasobów miejscowości Ząbrowo

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
walory krajobrazu				X
walory klimatu			X	
walory szaty roślinnej				X
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
świat zwierzęcy				X
wody powierzchniowe (rzeki, stawy)				X
podłoże, warunki hydrologiczne			X	
gleby			X	
Środowisko kulturowe				
walory architektury wiejskiej			X	
walory zagospodarowania przestrzennego			X	
zabytki		X		
zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
miejsca, osoby i przedmioty kultu				X
tradycje, obrzędy, gwara		X		
legendy, podania i fakty historyczne	X			
ważne postacie historyczne	X			
specyficzne nazwy	X			
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
działki pod zakłady usługowe i przemysłowe		X		
tradycyjne obiekty mieszkaniowe i gospodarskie			X	
place i miejsca publicznych spotkań			X	
miejsca sportu i rekreacji			X	
Gospodarka i rolnictwo				
gospodarstwa indywidualne, działalność gospodarcza				X
gleby, użytki rolne				X
Sąsiedztwo				
korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, atrakcja turystyczna)				X
ruch tranzytowy			X	
przyjezdni stali i sezonowi			X	
Mieszkańcy, instytucje, organizacje społeczne				
placówki opieki społecznej	X			
szkoły	X			
domy kultury, świetlice			X	
OSP				X
KGW, rada sołecka				X
stowarzyszenia		X		

Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia – analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystne położenie - czyste środowisko, las, jezioro, rzeka, Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat. ▪ Dobre warunki dla rozwoju usług rekreacyjno-wypoczynkowych i agroturystycznych. ▪ Integracja mieszkańców wokół wspólnych działań. ▪ Duża ilość dobrze zachowanych budynków mieszkalnych z początku XX wieku. ▪ Świetlica wiejska. ▪ Plac zabaw i boisko sportowe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostateczna infrastruktura techniczna – zły stan drogi powiatowej, brak kanalizacji sanitarnej, brak ścieżki rowerowej. ▪ Zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych. ▪ Rozdrobnione gospodarstwa i niska jakość gleb - zubożenie mieszkańców ▪ Brak pozarolniczych miejsc pracy we wsi. ▪ Niska jakość życia w aspekcie kulturalnym i wypoczynkowo-rekreacyjnym. ▪ Niski poziom wykształcenia.

Okazje	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykorzystanie atrakcyjnego położenia. ▪ Atrakcyjne sąsiedztwo – Zamek w Malborku. ▪ Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich. ▪ Zwiększenie dostępności środków pomocowych (PROW). ▪ Możliwość rozwoju działalności pozarolniczej na wsiach. ▪ Moda na ekologię i agroturystykę ▪ Istnienie Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Gdańsku Oddział Stare Pole. ▪ Otwarcie granic – możliwość legalnej pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utrudniony dojazd do wsi ze względu na drogę krajowej nr 22. ▪ Zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych. ▪ Niewystarczające fundusze na rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności. ▪ Rosnące bezrobocie w powiecie ▪ Powstawanie gospodarstw rolnych wielkoobszarowych. ▪ Zaostrzenie norm i wymagań dotyczących prowadzenia działalności rolniczej.

Wizja rozwoju miejscowości Ząbrowo

Wizja

„Ząbrowo – wieś estetyczna, o wysokim standardzie życia mieszkańców, pielęgnujących tradycyjne wartości, z rozwiniętymi formami przedsiębiorczości wiejskiej”.

Dom mieszkalny powstały z byłego punktu skupu mleka

Kaplica w Ząbrowie

Plan Odnowy Miejscowości Ząbrowo

Co ma ją wyróżniać?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estetyka i nieskażone środowisko. ▪ Nowoczesna – stwarzająca warunki dla rozwoju działalności pozarolniczej. ▪ Otwartość na nowe możliwości i szanse jakie daje atrakcyjne położenie.
Jakie ma pełnić funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcja mieszkalna – wyposażenie w podstawową infrastrukturę (kanalizacja, szybki Internet). ▪ Funkcja usługowa – rozwój agroturystyki i działalności pozarolniczej związanej z usługami (w tym usługami dla rolnictwa). ▪ Funkcja rolnicza – zmodernizowane gospodarstwa rolne, spełniające wymagania i normy unijne.
Kim mają być mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywni, identyfikujący się z wsią, zintegrowani w działaniach na rzecz jej rozwoju. ▪ Podnoszący swoje wykształcenie i kwalifikacje.
Co jest podstawą utrzymania?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dochody z działalności pozarolniczej (agroturystyka, turystyka wiejska i usługi). ▪ Dochody z rolnictwa. ▪ Wynagrodzenie z zatrudnienia poza miejscem zamieszkania.
W jaki sposób mają być zorganizowani mieszkańcy ?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rada sołecka i Grupa Odnowy Wsi. ▪ Organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy. ▪ Wspólne organizowanie imprez wiejskich, np. dni sołeckich, obchodów Dnia Dziecka.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dyskusja na zebraniach wiejskich. ▪ Konsultacje z jak największą liczbą mieszkańców, „małe referendum” w celu wyłonienia priorytetów rozwoju wsi.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wieś nowoczesna, z zachowanymi elementami zabytkowymi. ▪ Zadbana, estetyczna. ▪ Dopuszczony plac zabaw, zadbane świetlice, zmodernizowane boisko wraz z utworzonym miejscem rekreacyjnym, odnowiony basen przeciwpożarowy ▪ Wyremontowana droga powiatowa, chodnik dla pieszych.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja różnego rodzaju imprez w świetlicy, np. jasełka, obchody dnia dziecka, dnia kobiet. ▪ Propagowanie obrzędów ludowych: kraszenie jaj, wypiekanie tradycyjnych ciast, wyrób ozdób choinkowych (wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu).

Plan Odnowy Miejscowości Ząbrowo

Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none">▪ Wszystkie mieszkania podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej.▪ Ekologiczny system grzewczy (z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii).▪ Zachowane istniejące walory przyrodnicze.
Jakie ma być rolnictwo?	<ul style="list-style-type: none">▪ Nowoczesne, spełniające wymagania i normy unijne.▪ Dochodowe, produkujące zdrową żywność.
Jakie mają być połączenia komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none">▪ Dzieci i młodzież dowożona do szkoły autobusem szkolnym.▪ Linia podmiejska, prywatny przewoźnik docierający do wsi.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none">▪ Szeroki zakres zajęć popołudniowych w świetlicy wiejskiej, szczególnie dla dzieci i młodzieży (plastyczne, sportowe, językowe) – edukacja i rozwijanie zdolności.▪ Dobrze wyposażony plac zabaw, dostosowany do obowiązujących standardów .▪ Boisko sportowe do piłki nożnej.

Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących lokalną społeczność

Arkusze planowania w sposób przejrzysty przedstawia priorytet rozwoju miejscowości Ząbrowo, z wyodrębnionymi celami i projektami służącymi do jego realizacji. Część z nich wykracza poza zakres zadań realizowanych w ramach odnowy wsi.

Budynek świetlicy wiejskiej w Ząbrowie wyremontowany w 2006 r. w ramach Pomorskiego Programu Odnowy Wsi.

PRIORYTET	CEL	PROJEKT	RANKING	KTO ZREALIZUJE
Odnowa wsi Ząbrowo	1. Poprawa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej	1.1 Budowa ścieżki rowerowej.	1	Gmina, Grupa Odnowy Wsi, Rada Sołecka
		1.2 Odnowa basenu przeciwpożarowego przy budynku OSP	3	Gmina, Rada Sołecka
		1.3 Zagospodarowanie boiska sportowego przy świetlicy wiejskiej	2	Gmina, Grupa Odnowy Wsi, Rada Sołecka
	2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	2.1 Budowa kanalizacji sanitarnej	1	Gmina, Grupa Odnowy Wsi, Rada Sołecka
		2.2 Remont i doposażenie świetlicy	3	Gmina, Grupa Odnowy Wsi, Rada Sołecka
		2.3 Remont drogi powiatowej	2	Starostwo Powiatowe, Gmina,
	3. Aktywizacja mieszkańców	3.1 Szkolenia z zakresu agroturystyki, i działalności pozarolniczej.	1	Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Gdańsku Oddział Stare Pole, Gmina
		3.2 Szkolenia aktywizujące dla osób poszukujących zatrudnienia.	2	Powiatowy Urząd Pracy w Malborku, Gmina
		3.3 Imprezy integracyjne	3	GOKiS, Grupa Odnowy Wsi, Rada Sołecka

Charakterystyka projektów według kolejności rankingowej

Charakterystyka projektów nr 1 w rankingu

Cel: Poprawa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.

Projekt 1.1 Budowa ścieżki rowerowej

Mieszkańcy Ząbrowa od dawna zabiegają o budowę ścieżki rowerowej, która połączyłaby ich miejscowość z siedzibą gminy i uważają tę inwestycję za priorytetową. Będzie ona stanowić udogodnienie dla mieszkańców, którzy muszą korzystać z bardzo ruchliwej i niebezpiecznej drogi krajowej. Ścieżka rowerowa będzie służyć nie tylko jako szlak komunikacyjny, ale również jako ścieżka rekreacyjna i będzie w przyszłości powiązana z innymi szlakami rowerowymi gminy czy powiatu. Służyć będzie nie tylko mieszkańcom Ząbrowa, ale również pozostałym mieszkańcom gminy, powiatu, a także przyjeżdżającym turystom.

Cel: Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

Projekt 2.1 Budowa kanalizacji.

Budowa kanalizacji jest zadaniem bardzo ważnym z punktu widzenia ochrony środowiska. W obecnym stanie, kiedy ścieki są odprowadzane do przydomowych zbiorników istnieje realne zagrożenie podsiąkania i przedostawania się ścieków do gleby. Stanowi to również uciążliwość dla mieszkańców, którzy muszą pamiętać o systematycznym ich wypróżnianiu. W miejscowości, w której jest duża szansa na rozwój pozarolniczej działalności związanej z turystyką dbanie o stan środowiska naturalnego jest sprawą priorytetową.

Cel: Aktywizacja mieszkańców

Projekt 3.1 Szkolenia z zakresu agroturystyki i działalności pozarolniczej.

Nasze członkostwo w Unii Europejskiej stwarza szerokie możliwości dla osób, które chcą same dla siebie stworzyć miejsce pracy. Dzięki licznym programom można zdobyć wsparcie finansowe i merytoryczne niezbędne do rozpoczęcia własnej działalności. Dotyczy to zarówno rozwoju agroturystyki, jak i tworzenia działalności pozarolniczej na terenach wiejskich. Cennym źródłem informacji dla mieszkańców o tego rodzaju możliwościach mogą być właśnie szkolenia organizowane przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Urząd Gminy. Dodatkowo dla pań organizowane będą pokazy przygotowania tradycyjnych potraw, dekoracji stołu, wyrobu ozdób świątecznych itp.

Charakterystyka projektów nr 2 w rankingu

Cel: Poprawa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej

Projekt 1.3 Zagospodarowanie boiska sportowego przy świetlicy wiejskiej

Boisko sportowe, świetlica jak i nowoczesnie wyposażony plac zabaw, usytuowane są w bezpośrednim sąsiedztwie względem siebie. Teren boiska jest na tyle duży, że pozwoli na wygospodarowanie terenu rekreacyjnego. Daje to możliwość stworzenia centrum rekreacyjno-wypoczynkowego wsi, wyposażonego w altany, ławeczki, utwardzony plac taneczny, miejsce na ognisko lub grill. Utworzenie centrum rekreacyjno-wypoczynkowego zwiększy atrakcyjność wsi. Służyć będzie zarówno mieszkańcom, jako miejsce spotkań i organizowania różnego rodzaju imprez, a także turystom odwiedzającym Ząbrowo.

Cel: Poprawa infrastruktury technicznej.

Projekt 2.3 Remont drogi powiatowej

Droga powiatowa we wsi Ząbrowo jest w złym stanie i wymaga gruntownego remontu polegającego na ułożeniu nowej nawierzchni. Dobry dojazd do miejscowości, która ma znaczny potencjał turystyczny, jest jednym z głównych czynników przyczyniających się do rozwoju działalności pozarolniczej, związanej właśnie z turystyką.

Cel: Aktywizacja mieszkańców

Projekt 3.2 Szkolenia aktywizujące dla osób poszukujących zatrudnienia.

Przedstawienie mieszkańcom, którzy chcą stworzyć dla siebie miejsce pracy, możliwości w zakresie rozpoczęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, wskazanie sposobów i źródeł pozyskiwania środków finansowych dla firm (dotacje, kredyty preferencyjne) a także jakie są preferencje i ulgi dla rozpoczynających działalność (ulgi w podatku dochodowym czy składkach ZUS). Szkolenia dla kobiet, które zamierzają podjąć działalność związaną z agroturystyką lub usługami cateringowymi, a także przygotowujące je do organizowania we własnym zakresie imprez integrujących dla mieszkańców (np. festynów, spotkań świątecznych).

Dla tych, którzy wolą tradycyjny sposób zatrudnienia, pomoc w znalezieniu odpowiedniej oferty pracy, szkolenia podnoszące lub zmieniające kwalifikacje.

Charakterystyka projektów nr 3 w rankingu

Cel: Poprawa stanu infrastruktury rekreacyjnej i sportowej

Projekt 1.2 Odnowa basenu przeciwpożarowego przy budynku OSP

Odnowa tego miejsca zmieni w dużym stopniu cały wizerunek wsi. Oczyszczenie basenu, obudowanie estetycznym ogrodzeniem, zainstalowanie pomostu, obsadzenie krzewami to prace, których wykonanie przyczyni się do estetyzacji wsi i podniesienia jej atrakcyjności. Ponadto ogrodzenie basenu poprawi bezpieczeństwo. Jest on usytuowany w centrum wsi i przy odpowiednim zagospodarowaniu stanowić będzie atrakcyjną wizytówkę wsi.

Cel: Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

Projekt 2.2 Remont i doposażenie świetlicy wiejskiej.

Świetlica wiejska w Ząbrowie została wyremontowana w roku 2006 w ramach Pomorskiego Programu Odnowy Wsi.. Obecnie świetlica jest w dobrym stanie, w trakcie remontu została również odpowiednio wyposażona. Na co dzień korzystają z niej głównie dzieci i młodzież, dorosłym służy jako miejsce organizowania zebrań wiejskich i zabaw. Mieszkańcy, chcąc zachować świetlice w dobrym stanie, już dziś planują jej remont i zakup dodatkowego wyposażenia.

Cel: Aktywizacja mieszkańców

Projekt 3.3 Imprezy integracyjne

Imprezy integracyjne to jeden z lepszych sposobów na mobilizację mieszkańców i zaangażowanie we wspólne działanie. Istnieje szereg pomysłów na rodzaj i charakter takich imprez, które będą skierowane przede wszystkim do dzieci (np. Dzień Dziecka), czy też przeznaczone dla całej społeczności, jak: rajdy rowerowe, mecze, festyny i te o charakterze kulturalnym: przedstawienia, występy.

Plan Odnowy Miejscowości Ząbrowo

PROJEKT	Koszty ogółem	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA		HARMONOGRAM REALIZACJI							
		Budżet gminy	Środki pozabudżetowe	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Budowa ścieżki rowerowej	1 500 000	1 000 000	500 000								
Budowa kanalizacji sanitarnej	5 500 000	2 000 000	3 500 000								
Zagospodarowanie boiska sportowego przy świetlicy	300 00	100 000	200 000								
Remont drogi powiatowej	2 000 000	300 000	1 700 000								
Odnowa basenu przeciwpożarowego przy budynku OSP	100 000	30 000	70 000								
Remont i doposażenie świetlicy	100 000	20 000	80 000								
Szkolenia z zakresu agroturystyki i aktywizacji mieszkańców wsi	bezpłatne	0	0								
Szkolenia dla osób bezrobotnych	bezpłatne	0	0								
Imprezy integracyjne	5 000	3 500	1 500								

Koszty realizacji projektów i harmonogram ich wdrażania

Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości Ząbrowo określa najważniejsze zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, pobudzi ich aktywność i zaangażowanie w sprawy wsi. Przewiduje w ciągu najbliższych 7 lat zarówno działania inwestycyjne, jak również inne o charakterze szkoleniowym czy rekreacyjno-wypoczynkowym. Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane. Wprowadzane zmiany przede wszystkim uwzględnią będą potrzeby zgłaszane przez mieszkańców wsi Ząbrowo.